

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 28 JUIN 1921.

**Projet de loi concernant l'exercice, par les femmes, des fonctions de
bourgmestre, d'échevin, de secrétaire ou de receveur communal.**

EXPOSÉ DES MOTIFS.

MESSIEURS,

L'article 59 des lois coordonnées sur les élections communales en rendant les femmes éligibles au conseil communal a fait disparaître l'obstacle qui, en fait, rendait inaccessibles aux femmes les fonctions de bourgmestre et d'échevin.

Un doute pourrait surgir sur le point de savoir si, dans l'état actuel de la législation, les femmes sont admissibles à l'exercice de ces fonctions.

Le projet que le Gouvernement a l'honneur de proposer aux Chambres donne à la question une solution affirmative, et il constate, en outre, que les femmes peuvent remplir les fonctions de secrétaire ou de receveur communal.

Quelle que soit d'ailleurs la manière de voir au sujet de l'opportunité d'une reconnaissance expresse du droit des femmes en cette matière, une intervention du législateur était nécessaire pour régler la situation des femmes mariées.

Le projet s'inspire, pour résoudre cette question, des principes admis par la Chambre en ce qui concerne l'exercice par les femmes de la profession d'avocat.

Le Premier Ministre,

Ministre de l'Intérieur,

H. CARTON DE WIART.

Le Ministre de la Justice,

E. VANDERVELDE.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 28 JUNI 1921.

Wetsontwerp betreffende het uitoefenen van het ambt van burgemeester, schepen, gemeentesecretaris of -ontvanger door de vrouwen.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

MIJNE HEEREN,

Wijl artikel 59 der samengeordende wetten op de gemeenteverkiezingen de vrouwen verkiesbaar maakt voor den gemeenteraad, heeft het, in feite, den hinderpaal uit den weg geruimd die voor de vrouwen een beletsel was om het ambt van burgemeester en van schepen uit te oefenen.

Er zou een twijfel kunnen ontstaan aangaande het vraagpunt of, in den huidige staat der wetgeving, de vrouwen tot het uitoefenen dezer ambten kunnen toegelaten worden.

Het ontwerp, dat de Regeering de eer heeft aan de Kamers voor te stellen, lost deze vraag bevestigend op, en het stelt bovendien vast dat de vrouwen het ambt van gemeentesecretaris of -ontvanger kunnen uitoefenen.

Wat overigens ook de zienswijze was betreffende de gepastheid eener uitdrukkelijke erkenning van het recht der vrouwen in deze zaak, was de tusschenkomst van den wetgever noodig om den toestand der gehuwde vrouwen te regelen.

Om dit vraagstuk op te lossen, laat het voorwerp zich leiden door de principen welke de Kamer heeft aangenomen voor wat betreft het uitoefenen van het beroep van advocaat door de vrouwen.

De Eerste Minister,
Minister van Binnenlandsche Zaken,
H. CARTON DE WIART.

De Minister van Justitie,
E. VANDERVELDE.

ANNEXE AU N° 404**BIJLAGE VAN N° 404**

Projet de loi concernant l'exercice, par les femmes, des fonctions de bourgmestre, d'échevin, de secrétaire ou de receveur communal.

Wetsontwerp betreffende het uitoefenen van het ambt van burgemeester, schep en, gemeente-secretaris of ontvanger, door de vrouwen.

ALBERT,

ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, Salut.

Sur la proposition de Notre Premier Ministre, Ministre de l'Intérieur, et de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le projet de loi dont la teneur suit sera présenté, en Notre nom, aux Chambres législatives :

ARTICLE PREMIER.

La femme est admissible aux fonctions de bourgmestre, échevin, secrétaire communal et receveur communal.

La femme mariée ne peut exercer les fonctions de bourgmestre, échevin, secrétaire communal et receveur communal que moyennant une autorisation expresse de son mari.

Aucune autorisation n'est requise lorsque la femme administre la preuve que son mari est absent ou interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté.

ART. 2.

La femme appelée aux fonctions de bourgmestre ou d'échevin dans les con-

ALBERT,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op voorstel van Onzen Eersten Minister, Minister van Binnenlandsche Zaken en van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Het wetsontwerp waarvan de inhoud volgt zal, in Onzen naam, ter Wetgevende Kamers voorgedragen worden :

EERSTE ARTIKEL.

De vrouw kan tot het ambt van burgemeester, schep en, gemeentesecretaris en gemeenteontvanger toegelaten worden.

De gehuwde vrouw kan slechts het ambt van burgemeester, schep en, gemeentesecretaris en gemeenteontvanger waarnemen mits een uitdrukkelijke machtiging van haren man.

Geene machtiging is vereischt wanneer de vrouw het bewijs aanvoert dat haar man afwezig of onder interdict is, of in de onmogelijkheid verkeert zijn wil te kennen te geven.

ART. 2.

De vrouw, die tot het ambt van burgemeester of schep en in de voorwaarden

ditions de l'article 1er ou avant d'avoir contracté mariage, peut exercer ces fonctions pendant la durée de son mandat, nonobstant refus ou retrait de l'autorisation maritale.

Le retrait ou le refus de l'autorisation entraîne pour la femme mariée ou qui se marie, la démission d'office de ses fonctions de secrétaire communal ou de receveur communal.

Toutefois, dans les quinze jours de la notification qui lui sera donnée par l'administration communale du retrait de l'autorisation maritale, la femme pourra citer son mari devant le Président du tribunal de première instance qui, les parties dûment entendues ou appelées, confirmera ou infirmera la révocation de l'autorisation.

Le recours est suspensif.

ART. 3.

Par dérogation aux articles 9 et 50 du Code d'instruction criminelle et 153 de la loi du 18 juin 1869, sur l'organisation judiciaire, lorsque les fonctions de bourgmestre sont conférées à une femme, la police judiciaire, les fonctions d'officier de police auxiliaire du Procureur du Roi et les fonctions d'officier du Ministère public près le tribunal de police sont exercées par un échevin du sexe masculin désigné par arrêté royal sur la proposition du bourgmestre. En l'absence de l'échevin ainsi désigné pour remplir les fonctions d'officier du Ministère public, le Procureur général choisit dans le canton un autre bourgmestre ou échevin du sexe masculin.

van artikel 1, of vóór haar huwelijk, geroepen wordt, mag dit ámbt tijdens den duur van haar mandaat uitoefenen, niettegenstaande weigering of intrekking van 's mans machtiging.

De intrekking of weigering der machtiging brengt voor de gehuwde vrouw of voor deze die huwt, het ambts-halve ontslag uit het ambt van gemeentesecretaris of van gemeenteontvanger mede.

Evenwel kan de vrouw, binnen de vijftien dagen na de aanzegging welke haar dóór het gemeentebestuur over de intrekking van 's mans machtiging zal gedaan worden, haren man vóór den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg dagvaarden die, na de partijen behoorlijk gehoord of geroepen te hebben, de herroeping der machtiging zal bekrachtigen of opheffen.

Het verhaal kan geschorst worden.

ART. 3.

Bij afwijking van artikelen 9 en 50 van het Wetboek van lijfstraffelijk onderzoek en 153 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, worden, wanneer het ambt van burgemeester aan eene vrouw is opgedragen, de gerechterlijke politie, het ambt van hulppolitieofficier van den Procureur des Konings en de bediening van ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de politierechtbank waargenomen door een schepen van het mannelijk geslacht, aangeduid bij Koninklijk Besluit op voorstel van den burgemeester. Bij afwezigheid van den schepen aldus aangeduid voor het waarnemen van de bediening van ambtenaar van het Openbaar Ministerie, kiest de Procureur Generaal in het kanton een anderen burgemeester of schepen van het mannelijk geslacht.

ART. 4.

La femme est remplacée, sur sa demande, dans les conditions prévues par l'article 107 de la loi communale dans l'exercice des fonctions de bourgmestre et d'échevin qui lui seraient dévolues par application de cette disposition.

ART. 5.

Lorsque le comptable est une femme mariée, l'hypothèque légale prévue par les articles 47 et 48 de la loi hypothécaire s'étend aux biens actuels et futurs du comptable et aux biens du mari, à moins que celui-ci ne les ait acquis, soit à titre de succession ou de donation, soit à titre onéreux de ses biens propres.

ART. 6.

Les incompatibilités établies entre parents et alliés pour l'exercice des fonctions ci-dessus visées, sont étendues au conjoint.

Donné à Bruxelles, le 25 juin 1921.

ART. 4.

Op haar aanvraag, wordt de vrouw, in de voorwaarden voorzien bij artikel 107 der gemeentewet, in het uitoefenen van het ambt van burgemeester en schepenen vervangen, hetwelk haar bijtoepassing dezer bepaling zou te beurt gevallen zijn.

ART. 5.

Wanneer de rekenplichtige een gehuwde vrouw is, strekt zich de wettelijke hypotheek, voorzien bij artikelen 47 en 48 der hypotheekwet, uit tot de huidige en toekomstige goederen van den rekenplichtige en tot de goederen van den man, tenzij deze laatste ze verkregen heeft, hetzij ten titel van nalatenschap of schenking, hetzij ten bezwaren den titel zijner eigene goederen.

ART. 6.

De onvereinbaarheden, tusschen bloed- en aanverwanten voor het uitoefenen van hoogerbedoelde ambten vastgesteld, worden tot den echtgenoot uitgebreid.

Gegeven te Brussel, den 25ⁿ Juni 1921.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Premier Ministre,
Ministre de l'Intérieur,

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Eerste Minister,
Minister van Binnenlandsche Zaken,

H. CARTON DE WIART.

Le Ministre de la Justice,

De Minister van Justitie.

É. VANDERVELDE.